

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE KAPELSTRAAT 83 TE ESSEN (PROVINCIE ANTWERPEN)

ARCHEOLOGIENOTA PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1960

Rapport opgemaakt door: Sander Pelsmaekers

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

november 2022

Dossiernr. 30622

OE: 2022K233

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de bouw van een winkelcomplex met bijhorende verhardingen en groenzone. Het doel van dit onderzoek is nagaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Deze archeologienota is echter een herwerking van een reeds ingediende versie met ID. 20958 en OE-code 2021C353, waarvan akte werd genomen.¹ De aangepaste archeologienota is het gevolg van enkele beperkte wijzigingen in de plannen. Het onderstaand besluit en bijhorend advies (geen verdere maatregelen) is ongewijzigd gebleven.

Landschappelijk gezien bevindt het onderzoeksgebied zich ter hoogte van de Kempense Cuesta, met een hoogte die schommelt rond 15,00 mTAW. Het terrein is zeer vlak, wat mogelijks door antropogene ingrepen gekomen is. Op basis van de bodemkaart kon een matig natte zandbodem met een dikke antropogene humus A-horizont verwacht worden, al bleek op basis van de controleboringen dat dit niet het geval was (zie verder). De omgeving wordt verder gekenmerkt door een zeer laag tot verwaarloosbaar erosiepotentieel. Op basis van de cartografische bronnen kan geconcludeerd worden dat het onderzoeksgebied sinds de 18^e eeuw tot het midden van de 20^e eeuw onbebouwd is gebleven. In de jaren '60 van de vorige eeuw werd er een tankstation met bijhorende garage gerealiseerd op de percelen.

Op basis van de bureaustudie kan er geconcludeerd worden dat er voornamelijk potentieel is voor archeologisch materiaal uit de middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Het gaat hier dan voornamelijk om overblijfselen van het typische landelijke dorpsleven zoals een pastorie, kapel, windmolen en hoeves. Steentijdmaterialen is ook aanwezig in de regio, maar komt meer ten zuidwesten van Essen voor. Meer bepaald zijn het voornamelijk lithische artefacten uit het Mesolithicum die in de omgeving aangetroffen worden. Resten uit de metaaltijden of Romeinse periode zijn daarentegen weer zeer schaars. Voor het onderzoeksgebied kon op basis van de gekende elementen uit de omgeving initieel een gemiddeld archeologisch potentieel worden vooropgesteld. Omdat er echter ook een kans was op een verstoorde bodem, werden er controleboringen uitgevoerd.

Uit de negen geplaatste controleboringen blijkt dat het algemeen archeologisch potentieel laag tot onbestaande is. Over het hele terrein werd immers een verstoord ApC-bodemprofiel aangetroffen. Hoewel alle boringen tot in de C-horizont uitgevoerd konden worden, werd bij elke boring een verstoord Ap-horizont aangeboord met baksteenspikkels en stukjes beton. Dit kan verklaard worden door het feit dat het terrein in de 20^e eeuw gebruikt werd als een betoncentrale voor de bouw van de nabijgelegen ringweg. Deze verstoorde lagen bereikten bij zeven van de negen boringen (1, 2, 4, 5, 6, 7, 9) een diepte tussen 0,90 m-Mv en 1,40 m-Mv. Bij boring 3 en 8 werd de C-horizont op mindere diepte aangetroffen, respectievelijk 0,40 m-Mv en 0,70 m-Mv. Allicht is bij het merendeel van de andere boringen (1, 2, 4, 5, 6, 7, 9) de top van de C-horizont reeds weggegraven. Deze C-horizont was neutraal- tot lichtbeige van kleur en fijn zandig van aard. Aangezien ook de Ap-horizont danig verstoord is geraakt en meteen overgaat in de C-horizont, en de werkzaamheden in bijna alle gevallen niet dieper gaan dan deze verstoring (zie onderstaande tabel), kan er aangenomen worden dat er op het onderzoeksgebied weinig tot geen potentieel is tot archeologische kenniswinst. Verder onderzoek is dan ook niet aan de orde. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanwezige verstoorte lagen en de toekomstige uitgravingen per boring. Hieruit blijkt ook duidelijk dat de werken bijna overal

---

¹ Pelsmaekers, 2021.

binnen de verstoorde lagen zullen plaatsvinden en er dus geen archeologisch relevante lagen meer aangetroffen kunnen worden.

Boring	Diepte bestaande verstoring thv boring	Diepte toekomstige werken thv boring
Boring 1	1,00 m-Mv	0,55 m-Mv (gebouw)
Boring 2	1,10 m-Mv	0,55 m-Mv (gebouw)
Boring 3	0,40 m-Mv	0,30 m-Mv (groenzone)
Boring 4	1,40 m-Mv	0,50 m-Mv (verharding)
Boring 5	1,00 m-Mv	0,30 m-Mv (groenzone)
Boring 6	1,20 m-Mv	0,50 m-Mv (verharding)
Boring 7	1,20 m-Mv	0,55 m-Mv (gebouw)
Boring 8	0,70 m-Mv	0,50 m-Mv (verharding)
Boring 9	0,90 m-Mv	0,50 m-Mv (verharding)

Figuur 1: Tabel met een overzicht van de bestaande verstoringen en de toekomstige uitgravingen per boorlocatie.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt het archeologisch potentieel als zeer laag tot onbestaande ingeschat en zijn er **geen verdere maatregelen** noodzakelijk.